

KRISTIANSAND KOMMUNE BYUTVIKLING

Postboks 4
4685 NODELAND

Saksbehandler, innvalgstelefon

Liudmila Pechinkina, 37 01 78 47

Tillatelse etter forurensningsloven til tiltak i sjø i Alsviga og Åshavn i Kristiansand kommune

---

Statsforvalteren i Agder gir Kristiansand kommune tillatelse til tiltak i sjø i Alsviga og Åshavn i Kristiansand kommune. Tillatelsen er gitt på visse vilkår med hjemmel i forurensningsloven § 11.

Vi fattet samtidig vedtak om saksbehandlingsgebyr.

Vedtakene kan påklages innen tre uker.

Vi viser til søknad av 29.06.2023 om tiltak i sjø i Alsviga og Åshavn, tilleggsopplysninger oversendt på e-post 22.09.2023 og øvrig kommunikasjon i saken. Vi beklager lang saksbehandlingstid.

1 Vedtak

1.1 Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Agder gir Kristiansand kommune tillatelse til tiltak i sjø i Alsviga og Åshavn i Kristiansand kommune i forbindelse med legging av vannledninger. Vilkår til tillatelsen er vedlagt dette brevet.

Tillatelsen gjelder i to år fra dags dato.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16.

1.2 Vedtak om saksbehandlingsgebyr

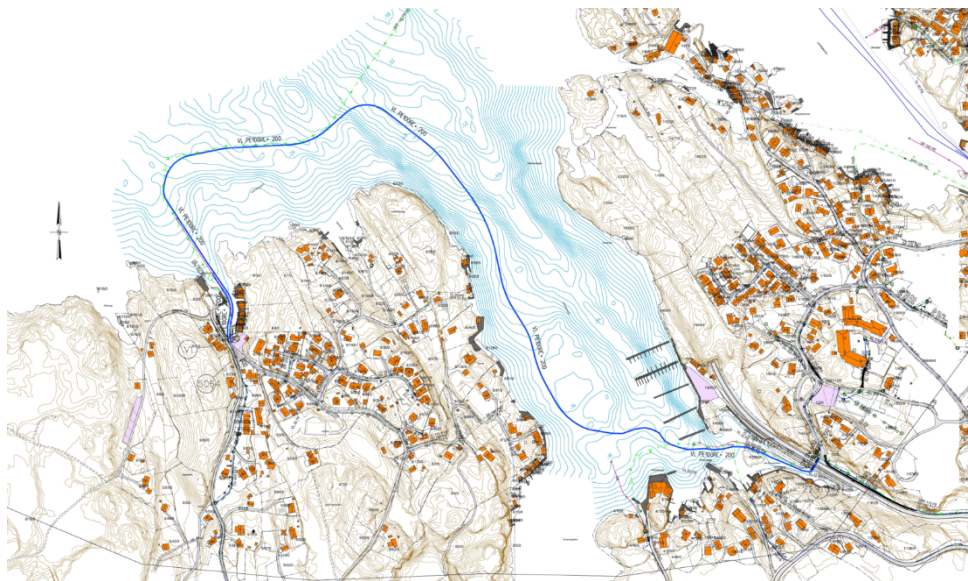
Kristiansand kommune skal betale et gebyr for Statsforvalterens saksbehandling, jf. varsel om gebyr i brev av 29.09.2023. Gebyret fastsettes til kr 19 500 (sats 7). Vi gjør oppmerksom på at beløpet er noe høyere enn varslet grunnet nye gebyrsatser fra 01.01.2024.

Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4. Miljødirektoratet vil ettersende faktura med innbetalingsblankett. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

2 Kort om bakgrunnen for saken

Kristiansand kommune skal etablere én sjøledning i Alsviga og fire sjøledninger i Åshavn i Kristiansand kommune og søker i den forbindelse om tiltak i sjø. Det skal etableres én vannledning mellom Alsviga og Åshavn. I tillegg skal det ut fra Åshavn legges ut én vannledning, skiftes én spillvannsledning og én spillvannspumpeledning. Ledningene skal legges ned på sjøbunnen langs deler av traséen, men der det er grunt (innerst i Åshavn og Alsviga), skal ledningene spyles ned eller graves ned. Den prosjekterte traséen er vist i figur 1. Det er i utgangspunktet ikke planlagt å bruke andre masser til eventuell nedgraving av ledningene enn stedlig sediment, men det kan likevel være aktuelt å bruke ca. 20-30 m³ pukk som fundament under ledningene på Åshavn. Grøften i Åshavn vil være ca. 1,5 m bred.

Figur 1 Prosjektert ledningstrasé fra Åshavn i vest til Alsviga i øst. Utklipp fra oversiktskart vedlagt søknaden.

Ledningstraséen vil i stor grad etableres parallelt med eksisterende ledninger i sjø i området. Ifølge søknaden skal bruk av siltgardin vurderes under legging av sjøledningene. Videre er det planlagt å bruke forbelastede rør uten lodd for å redusere omfanget av gravingen. Eventuelle overskuddsmasser fra gravingen skal avvannes på land og leveres til avfallsanlegg. Overskuddsvannet fra avvanningen skal samles opp og filtreres gjennom duk og steinfilter.

Øvrige tiltak

Som en del av prosjektet planlegger Kristiansand kommune i tillegg å gjøre tiltak ved en eksisterende sandstrand på Åshavn. Det er tidligere fylt ut sandmasser og etablert en steinrekke i sjø ved stranden uten avklaring etter plan- og bygningsloven og forurensningsloven. Saken er fulgt opp av Kristiansand kommune, jf. Kristiansand kommune sitt vedtak av 15.08.2023 og e-post av 26.09.2023. Ifølge samme e-post skal det nå kun fylles ut sandmasser på land, og stranden skal samtidig trekkes litt tilbake. Siden tiltakene ved etablert sandstrand skal gjennomføres på land, vurderer Statsforvalteren ikke dem ved behandling av søknaden.

2.1 Sedimentundersøkelse

Det er gjennomført en sedimentundersøkelse i tiltaksområdet. Ifølge undersøkelsen er sedimentene å anse som forurensede både i Alsviga og i Åshavn, jf. Miljødirektoratet sin veileder M-608 «Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota – revidert 30.10.2020». I Alsviga er det påvist høye konsentrasjoner av bl.a. metallene kobber, sink og arsen, flere polysykliske hydrokarboner (PAH) og tributyltinn (TBT). I Åshavn er det påvist høye konsentrasjoner av bl.a. TBT

og enkelte PAH-forbindelser. I henhold til gjeldende klassifisering er tilstanden for sediment svært dårlig (tilstandsklasse V) både i Alsviga og i Åshavn. I Alsviga består sedimentene av mye silt, mens i Åshavn består sedimentene hovedsakelig av sand.

2.2 Kartlegging av ålegrasengene i tiltaksområdet

Norconsult Norge AS gjennomførte kartlegging av ålegras i Alsviga og Åshavn i oktober 2023. Undersøkelsen ble gjennomført etter vårt krav og innebar kartlegging av ålegrasengenes utbredelse. Kartleggingen viser at engen i Alsviga er større enn forekomsten registrert i kartløsningen Naturbase, jf. figur 2.

Figur 2 Utbredelsen av ålegrasengen i Alsviga. Figuren er hentet fra Norconsult AS sitt notat av 18.10.2023.

I Åshavn er det observert en liten ålegraseng som fra før ikke er registrert i Naturbase, jf. figur 3.

Figur 3 Utbredelse av ålegrasengen i Åshavn. Figuren er hentet fra Norconsult AS sitt notat av 18.10.2023.

2.3 Planstatus

Kristiansand kommune fattet den 15.08.2023 vedtak etter plan- og bygningsloven og ga bl.a. dispensasjon fra gjeldende plan for området og fra byggeforbudet i 100-metersbeltet langs sjøen.

3 Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Nedgraving og nedspyling av sjøledninger kan medføre spredning av partikler fra sjøbunnen dersom sjøbunnen i tiltaksområder består av finpartikulært sediment. Hvis sedimentene er forurenset, kan

nedgraving og nedspyling medføre spredning av forurensning. I tillegg blir habitatet av organismer som lever på sjøbunnen/nede i sedimentene, forstyrret/endret eller beslaglagt. Ved utfylling kan i tillegg utfyllingsmasser være en potensiell forurensningskilde. Støy fra anleggsarbeid kan også ha negativ påvirkning på dyr og redusere verdien av rekreasjon og friluftsliv. Vi har vurdert disse momentene i det som følger.

3.1 Natur- og rekreasjonsverdier i tiltaksområdet

Ifølge Artskart er det i tiltaksområdet registrert observasjoner av flere rødlistede fuglearter, bl.a. lomvi (kritisk truet), hettemåke (kritisk truet), alke (sårbar), fiskemåke (sårbar), tjeld (nær truet), storskarv (nær truet), makrellterne (sterkt truet), gråmåke (sårbar) og svartand (sårbar).

Som nevnt i pkt. 2.2 er det ålegrasenger i Alsviga og Åshavn. Engen i Alsviga registrert i Naturbase er klassifisert som lokalt viktig, med kraftige planter¹. Det er ellers registrert flere andre ålegrasenger i samme vannforekomst, noe som betyr at området er viktig.

Ifølge opplysningene i søknaden er området ved Åshavn mye brukt til friluftsliv og rekreasjon. Like ved tiltaksområdet i Alsviga er det registrert et statlig sikret friluftslivsområde Alsvika (ID: FS00000929). Området er viktig for lokalbefolkning og er brukt av bl.a. båtforening og kajakklubb.²

3.2 Forurensningsfare under tiltaksgjennomføring

3.2.1 Nedspyling og nedgraving av sjøledninger

Som nevnt i pkt. 2.1 ovenfor, er sedimentene i tiltaksområdet forurenset. Vi vurderer på bakgrunn av dette at det er sannsynlig at både nedspyling og nedgraving av sjøledningene vil medføre fare for forurensning. Faren for spredning av forurensete partikler fra sediment er særlig stor i Alsviga. Vi begrunner dette med at sedimentene i Alsviga består av en stor andel silt (små partikler opp til 0,06 mm i størrelse) og slike partikler lett kan virvles opp når sedimentene forstyrres, f.eks. som følge av nedspyling eller nedgraving. I Åshavn er siltandelen i sedimentene betraktelig lavere, men varierer noe i de ulike prøvepunktene. Vi forventer derfor en viss oppvirvling av forurensete sedimentpartikler som følge av etablering av vannledningen i Åshavn. I tillegg til selve spredningen av forurensete partikler er det fare for at partikkelbundet forurensning blir mer biotilgjengelig som følge av at miljøgifter frigjøres fra sedimentpartiklene når partiklene virvles opp.

I det aktuelle tilfellet vurderer vi at det er ålegrasengene som blir mest negativt påvirket av nedspyling og nedgraving av ledningene. De kartlagte ålegrasengene er små, og etter vårt syn er det rimelig å anta at de er mer sårbare for fysiske inngrep i sjøbunnen enn større og mer robuste enger. Det er ikke ønskelig med forstyrrelse av ålegrasengene fordi de er en viktig del av marine økosystemer.

Slik det kommer frem av søknaden, skal begge ålegrasengene bli fysisk berørt av tiltakene siden tiltakshaver planlegger nedgraving/nedspyling innerst i Åshavn og Alsviga der det er grunt og der ålegrasengene er lokalisert. Tiltakene vil derfor føre til fjerning av deler av ålegrasengene langs ledningstraséen. Dersom det ikke tilføres masser utenfra (dvs. kun brukes sediment), kan ålegrasengene reetablere seg etter noen år. Når det gjelder partikkeloppvirvling, fører den til reduksjon av lystilgang for plantene pga. partikler som svever i vann. Samtidig vil partikler som sedimenterer etter hvert, slamme ned plantene like ved ledningstraséen. Med bakgrunn i dette stiller vi vilkår om at tiltakshaver i størst mulig grad skal unngå tiltak som nedgraving og nedspyling i de områdene der ledningene skal etableres gjennom ålegrasengene, jf. vilkår 2. Videre stiller vi i

¹ Faktaark om ålegrassamfunnet Vestergapet (BM00044055) ([Naturbase faktaark](#)).

² Faktaark om Alsvika ([Naturbase faktaark](#)).

samme vilkår krav om at ledningstraséen skal så langt det er praktisk mulig velges slik at den ikke berører ålegrasengene. I tillegg skal det velges en tiltaksmetode som i minst mulig grad fører til oppvirvling av sedimentpartikler, jf. vilkår 3.2 og 3.3.

Selv om vi vurderer at det er ålegrasengene som det er viktigst å ta hensyn til når de omsøkte tiltakene gjennomføres, mener vi det også er viktig å begrense spredning av forurensede sedimentpartikler ut fra tiltaksområdet. Vi stiller derfor vilkår om bruk av siltgardin, jf. vilkår 3.5. Vi vurderer at vilkåret om siltgardin ikke er urimelig grunnet påvist forurensning i sedimentene.

3.2.2 Håndtering av overskuddsmasser fra graving

Hvis det oppstår overskuddsmasser fra graving, kan det være nødvendig å avvanne dem før videre håndtering. Som nevnt i pkt. 2 planlegger tiltakshaver å avvanne massene på land og samle opp overskuddsvannet fra avanningen til infiltrering. Vi stiller vilkår om at avanningen skal gjennomføres på en måte som begrenser avrenning og partikkelspredning til omkringliggende områder i størst mulig grad, jf. vilkår 3.7.

Når det gjelder håndtering av overskuddsvannet fra avanningen, vurderer vi at vannet kan inneholde en viss mengde miljøgifter, enten bundet til partikler eller i løst form. Det er både et nasjonalt mål og et bærekraftsmål å redusere utslipp av helse- og miljøskadelige stoffer. Vi mener det er uheldig å tilføre forurensning til vannforekomsten hvor det er nødvendig med tiltak for å oppnå god tilstand, jf. pkt. 3.5 under. På bakgrunn av dette mener vi at det er rimelig å stille krav om at overskuddsvannet fra avanningen samles opp, prøvetas og leveres til et lovlig avfallsanlegg, jf. vilkår 3.7. Dersom det kan dokumenteres at konsentrasjonene av miljøgifter i vannet ikke overskrider tilstandsklasse II (god) for kystvann³, kan vannet ledes til tiltaksområdet omsluttet av siltgardin.

Etter gjeldende regelverk er overskuddsmassene som i det aktuelle tilfellet oppstår ved graving, å anse som næringsavfall, jf. forurensningsloven § 27 a andre ledd. En hovedregel er at næringsavfall skal leveres til lovlig avfallsanlegg eller gjenbrukes, jf. forurensningsloven § 32 første ledd. Siden massene er forurensede, stiller vi vilkår om at massene skal leveres til lovlig avfallsanlegg, jf. vilkår 3.6. Dette er i samsvar med tiltakshavers eget forslag.

3.2.3 Utfylling

Ifølge søknaden kan det være nødvendig å bruke en liten mengde pukk som fundament under ledningen i Åshavn. Vi stiller vilkår om at det ikke skal brukes steinmasser fra bergarter hvor frigjøring av nåleformede partikler er sannsynlig, jf. vilkår 3.4. Vi begrunner dette med at spisse/nåleformede partikler kan føre til mekaniske skader på vannlevende organismer, særlig på gjellelev hos fisk og filtrerende bunndyr og dyreplankton. Siden det er fare for oppvirvling av sedimentpartikler, stiller vi vilkår om bruk av siltgardin under utfylling, jf. vilkår 3.5.

3.2.4 Støy

Anleggsarbeidene vil generere en del støy, både over og under vannoverflaten. Dette kan virke forstyrrende for fuglelivet og vannlevende organismer. I tillegg kan støy redusere verdien av friluftsliv og rekreasjon. Støy og aktiviteter under arbeidene kan føre til at fisk og fugl sannsynligvis vil trekke seg midlertidig unna anleggsområdet mens støyende arbeid pågår, men det vil trolig normalisere seg i løpet av kort tid. Vi mener at det er fysiske tiltak i sediment (nedspyling, nedgraving og utfylling av masser) som vil generere mest støy. Siden disse arbeidene ikke vil gjennomføres i hele traséen, vurderer vi at effekter av støy fra anleggsarbeidene vil være begrenset i det aktuelle tilfellet.

---

³ Miljødirektoratet sin veileder M-608 | 2016 «Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota».

Vi mener imidlertid at det ikke er urimelig å fastsette grenseverdier for støy i samsvar med anbefalte støygrenser for bygge- og anleggsvirksomhet i Klima- og miljødepartementets retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021), jf. vilkår 2.4. Vi begrunner dette med at det er eksisterende bebyggelse ikke langt fra der det skal gjennomføres fysiske tiltak i sedimentene.

3.3 Tidsperiode for tiltaksgjennomføring

En hovedregel er at tiltak i sjø ikke tillates i perioden fra 15. mai til 15. september av hensyn til plante- og dyreliv, friluftsliv og rekreasjon. I denne perioden er også den biologiske produksjonen i vannmassene stor, og det er ikke ønskelig med negativ påvirkning av vannmassene. Vi fraviker ikke hovedregelen i det aktuelle tilfellet, jf. vilkår 2.7.

3.4 Naturmangfoldloven

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet, skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger, jf. naturmangfoldloven § 8. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Statsforvalteren har bl.a. lagt databasene Naturbase, Artskart og Vann-nett til grunn for vurderingen. I tillegg har vi brukt opplysningene i rapportene utarbeidet i forbindelse med de omsøkte tiltaket. Ut fra det ovennevnte anser vi at kravet til kunnskapsgrunnlag er tilstrekkelig ivaretatt.

Når det gjelder effekter av påvirkningen, er miljøkonsekvenser av tiltak i sediment godt kjent gjennom erfaringer fra lignende prosjekter. Det finnes også omfattende forskning på effekter av miljøgifter på det akvatiske miljø. På bakgrunn av dette legger vi mindre vekt på føre-var-prinsippet som skal legges til grunn for håndtering av usikkerhet knyttet til et tiltaks miljøkonsekvenser, jf. naturmangfoldloven § 9.

Tiltakets påvirkning på økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning. De omsøkte tiltakene er engangstiltak som vil berøre et relativt lite sjøbunnsareal. Vi vurderer derfor at det ikke er sannsynlig at tiltakene, utført i henhold til vilkår i tillatelsen, vil gjøre uopprettelig skade på naturmangfoldet. Vi forventer at tiltakene kan medføre kortvarig forringelse av vannmassene lokalt og noe lokal påvirkning på ålegrasengene. Det må påvises aktsomhet mht. ukjente miljøproblemer i området.

Ifølge naturmangfoldloven § 11 skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Vilkår om siltgardin er et eksempel på dette. Videre sier naturmangfoldloven § 12 at for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Det må benyttes den teknologien som gir minst miljøbelastning, jf. vilkår 2.6 («Best Available Technology»).

3.5 Vannforskriften

Tiltaksområdet ligger i vannforekomsten Vestergapet-indre som er registrert henholdsvis med ID 0130010700-C i portalen Vann-nett. Vannforekomsten har per 01.03.2024 moderat økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand. Klassifiseringen er basert på middels presisjon. Nye tiltak er nødvendige for å nå god miljøtilstand, og på grunn av tekniske årsaker er fristen for å nå miljømålene om god tilstand utsatt til 2033.

De omsøkte tiltakene berører kun en del av vannforekomsten. Statsforvalteren mener derfor at det er rimelig å anta at tiltaket ikke vil forringe miljøtilstanden i vannforekomsten i nevneverdig grad eller ha innvirkning på hvorvidt vannforekomsten når miljømålet eller ikke, jf. vannforskriften § 4, forutsatt at tillatelsens vilkår overholdes. Vi vurderer derfor at vannforskriften § 12 ikke kommer til anvendelse i det aktuelle tilfellet.

3.6 Samlet vurdering og konklusjon

De omsøkte tiltakene er engangstiltak og har begrenset varighet og omfang. Etter en samlet vurdering finner Statsforvalteren grunnlag for å kunne gi tillatelse til tiltakene på vilkår. Vilråene er stilt for å minimere negative konsekvenser av tiltakene. Forutsatt at tiltakene gjennomføres i henhold til vilråene, mener vi at tiltakene ikke vil føre til uakseptable miljøpåvirkninger for naturmangfoldet og forringelse av vannforekomsten. I denne sammenheng viser vi særlig til vilkår om avbøtende tiltak under tiltaksgjennomføring og innskrenket tidsperiode for tiltaksgjennomføring.

Vi vurderer at vilråene ikke er urimelige og er i samsvar med FNs bærekraftsmål 14 Livet i havet delmål 14.2 som handler om bl.a. å beskytte økosystemene i havet og langs kysten for å unngå betydelige skadevirkninger. I tillegg er det etter vårt syn viktig å hindre spredning av forurensning. Vi viser i den sammenheng til delmål 14.1 under samme FNs bærekraftsmål om å forhindre og i betydelig grad redusere alle former for havforurensning. Vilråene er etter vår vurdering også i samsvar med naturmangfoldlovens prinsipper.

4 Saksgang

Statsforvalteren sendte den 29.09.2023 søknaden på høring til berørte parter og aktuelle myndigheter. Under har vi oppsummert uttalelsene som er kommet inn.

Kristiansand kommune (miljøenheten), 13.10.2023:

Miljøenheten skriver at det er påvist forurensning i sedimentene og at det bør stilles krav om tiltak for å begrense spredning av forurensete partikler og påvirkning på ålegrasengene under arbeidene i sjø. De påpeker videre at det er funnet store mengder søppel og dekk på bunnen i Alsviga småbåthavn.

Norsk maritimt museum (NMM), 18.10.2023:

NMM har ingen innvendinger til saken.

Kystverket, 20.10.2023:

Kystverket skriver at tiltaket med å etablere sjøledninger kan kreve tillatelse etter havne- og farvannsloven og at Kystverket er myndighet. Videre skriver de at Kristiansand kommune er myndighet etter samme lov når det gjelder sandpåfylling og steinsetting.

5 Endring og omgjøring

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endringen ønskes gjennomført.

Statsforvalteren kan oppheve eller endre vilråene i tillatelsen og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake med hjemmel i forurensningsloven § 18.

6 Ansvarsforhold og behandling av andre myndigheter

Dette vedtaket er gjort med bakgrunn i det vi i dag vet om området. Tiltakshaver, Kristiansand kommune, er ansvarlig for at tiltakene gjennomføres i henhold til vilkårene i tillatelsen. Denne tillatelsen fritar ikke tiltakshaver fra ansvaret for innhenting av tillatelse etter annet lovverk eller fra berørte grunneiere og rettighetshavere m.m. Tiltakshaver er selv ansvarlig når det gjelder andre brukerinteresser som kan bli berørt. Vi forutsetter at eventuelle privatrettslige forhold er avgjort før tiltaket finner sted.

Brudd på vilkår i en tillatelse kan medføre straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi minner for øvrig om meldeplikt til Norsk maritimt museum ved eventuelle funn av kulturminner under anleggsarbeidet.

7 Klagerett

Kristiansand kommune og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket om tillatelse og vedtaket om gebyr (gebyrsats). En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme fram.

Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren.

Med hilsen

Veronica Skjævestad (e.f.)
seksjonsleder

Liudmila Pechinkina
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vilkår til tillatelsen

Kopi til:

Kystverket	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Fiskeridirektoratet	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Naturvernforbundet i Agder	Postboks 718	4666	KRISTIANSAND S
Agder fylkeskommune	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Norsk Maritimt Museum	Postboks 720 Skøyen	0214	OSLO
Jahn Arild Stray	Kjøita 22 A	4630	Kristiansand S

Bernt Jørgen Stray	Hamreheia 78 A	4631	Kristiansand S
Kirsti Stray	Hamreheia 31 B	4631	Kristiansand S
Ellinor Anneth Skaiaa Aas	Tangen 20	4608	Kristiansand S
Odd Arild Aas	Tangen 20	4608	Kristiansand S
Ted Ørjan Seim Gundersen	Apeltunvegen 20	5222	Nesttun
Ellen Seglem	Kvitefjellveien 13	4625	Flekkerøy
Terje Johansen	Tryms Vei 5	4631	KRISTIANSAND S
Britt Helen Lee Johansen	Tryms Vei 5	4631	Kristiansand S
Jan Seglem	Svaneveien 13	1187	OSLO
Ingeborg Margrethe Seglem	Svaneveien 13	1187	Oslo
Marion Størkson	Fløybakken 23	4625	Flekkerøy
Nina Møvik Gausdal	Industrigata 7	4632	Kristiansand S
Leif Møvik	Krooddveien 1 C	4624	Kristiansand S
Elise Marie Møvik	Krooddveien 1 C	4624	Kristiansand S
Solfrid Guttormsen	Østerøya 124	4625	Flekkerøy
Torunn Salvesen	Kjæreveien 27	4625	Flekkerøy
Roald Pedersen	Vesterøya 16	4625	Flekkerøy

Vilkår til tillatelse etter forurensningsloven til tiltak i sjø i Åshavn og Alsviga i Kristiansand kommune

1 Tillatelsens ramme og varighet

1.1 Det kan etableres følgende ledninger i sjø i Åshavn og Alsviga i Kristiansand kommune:

- én ny vannledning i sjø mellom Åshavn og Alsviga
- én ny vannledning ut fra Åshavn
- en spillvannsledninger ut fra Åshavn, som erstatning for eksisterende ledning
- én spillvannspumpeledning ut fra Åshavn, som erstatning for eksisterende ledning

1.2 Det kan fylles inntil 30 m³ pukk som fundament under ledningene i Åshavn.

1.3 Tillatelsen gjelder i to år fra og med vedtaksdato.

2 Generelle vilkår

2.1 Kristiansand kommune er ansvarlig for at vilkår i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere entreprenør som skal gjennomføre arbeidene i sjø, om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet. Den som utfører arbeidet, skal kunne fremlegge kopi av denne tillatelsen på arbeidslokaliteten, inntil tiltaket er avsluttet.

2.2 Minimum én uke før tiltakene iverksettes skal Kristiansand kommune gi beskjed til Statsforvalteren om dato for oppstart og hvem som er ansvarlig entreprenør. Oppstartsmelding sendes på e-post til sfagpost@statsforvalteren.no. Kristiansand kommune skal også varsle Statsforvalteren når tiltakene er avsluttet.

2.3 Kristiansand kommune plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til internkontrollforskriften. Internkontrollen skal bl.a. sikre og dokumentere at tiltakshaver overholder krav i denne tillatelsen. Kristiansand kommune plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Alle avvik skal loggføres.

2.4 Arbeidene kan gjennomføres mellom kl. 07 00 og kl. 19 00 mandag til fredag. Det er ikke tillatt å gjennomføre tiltaket på lørdager, søndager og helligdager. Støy fra anleggsarbeidene skal ikke overskride følgende grenseverdier:

Tabell 1 Grenseverdier for støy fra arbeidene

Bygningstype	Støykrav mandag – fredag kl. 07-19 $L_{pAeqT12h}$
Boliger, fritidsboliger, sykehus, pleieinstitusjoner	60 dB(A)
Skole, barnehage	55 dB(A) i brukstid

L_{pAeqT} er A-veiet gjennomsnittsnivå (dB(A)) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.

Alle grenseverdier gjelder utenfor rom med støyfølsomt bruksformål.

2.5 Vannkvaliteten skal ikke forringes, jf. vannforskriften § 4.

2.6 Den best tilgjengelige teknologien/metoden må benyttes i utførelsesfasen både mht. metode, kontroll og overvåkning, jf. BAT-prinsippet («Best Available Technology»).

2.7 Tiltakene skal ikke gjennomføres i perioden fra 15. mai til 15. september.

2.8 Statsforvalteren skal ha sluttrapport om arbeidene som er utført, innen to måneder etter at tiltakene er avsluttet. Rapporten skal dokumentere at vilkårene som er gitt i tillatelsen, er overholdt, og bl.a. inneholde følgende:

- beskrivelse av gjennomførte tiltak og valgt metode
- redegjørelse for eventuelle avvik

2.9 Kristiansand kommune skal rapportere data fra utført prøvetaking i sediment i Miljødirektoratets fagapplikasjon Vannmiljø. Vannlokalitetskodene skal oppgis i sluttrapporten.

3 Vilkår om tiltaksgjennomføring og avbøtende tiltak

3.1 Ledningstraséen skal så langt det er praktisk mulig velges slik at den ikke berører ålegrasengene i Åshavn og Alsviga.

Tiltak i sediment skal i størst mulig grad unngås i de områdene der ledningstraséen berører ålegrasengene.

3.2 Kristiansand kommune skal velge en skånsom metode for å legge ledningene. Arbeidet skal utføres på en slik måte at det i minst mulig grad medfører partikkelspredning.

3.3 Arbeidene i sjø skal utføres på en måte som minimerer risiko for skade og/eller ulempe for det marine miljø. Dersom det oppstår utilsiktede forurensningssituasjoner eller brukerkonflikter, skal arbeidet stanses og korrigerende tiltak skal gjennomføres. Statsforvalteren må varsles ved alle forhold der tiltaket kan berøre miljøet negativt.

3.4 Kristiansand kommune skal vurdere utfyllingsmassenes egnethet mht. innhold av helse- og miljøfarlige stoffer og potensial for forringelse av vannmiljøet. Steinmasser som kan eller vil medføre nevneverdige skader eller ulemper for vannmiljøet, skal ikke benyttes. Det skal heller ikke brukes stein fra bergarter hvor frigjøring av nåleformede partikler er sannsynlig, eller stein med fare for innhold av sulfidholdige bergarter.

Tennledninger, plastikk og annet ikke naturlig materiale skal så langt det praktisk lar seg gjøre, fjernes før utfyllingen. Fjernet avfall skal leveres til lovlig avfallsanlegg.

3.5 Det skal benyttes siltgardin under arbeidene i sjø. Siltgarden skal så langt det er mulig omslutte hele tiltaksområdet/ hele vannsøylen, og kontrolleres for funksjon.

Siltgarden må ikke fjernes før arbeidene er avsluttet, og visuell kontroll og turbiditetsmålinger viser at det ikke er synlig partikkelforurensning på innsiden av siltgarden.

Etter at arbeidene er avsluttet, skal siltgarden bringes til lovlig avfallsanlegg. Fjerningen må gjennomføres slik at partikler som har festet seg til garden under arbeidene, ikke rauter av og spres i vannmassene.

3.6 Overskuddsmasser fra eventuell graving skal leveres til lovlig avfallsanlegg. Kopi av kvitteringen på levert avfall skal legges ved sluttrapporten.

3.7 Eventuell avvanning av massene skal foregå slik at avrenning og partikkelspredning til omkringliggende områder begrenses i størst mulig grad. Overskuddsvannet fra avvanningen skal samles opp, prøvetas og leveres til et avfallsanlegg som har tillatelse til mottak av denne type avfall. Kopi av kvitteringen på levert avfall skal legges ved sluttrapporten.

Dersom Kristiansand kommune kan dokumentere at konsentrasjoner av miljøgifter i overskuddsvannet ikke overskrider grenseverdiene for tilstandsklasse II for kystvann i henhold til tabell 3.2 i veileder M-608 «Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota – revidert 30.10.2020», kan utslippet ledes til resipient innenfor samme område der sedimentene er mudret og på innsiden av siltgarden.